

ÖZET: Daire başkanı kadrosuna 657 sayılı Kanunun 68/B ve 86 ncı maddeleri uyarınca vekaleten atanarak bu görevi yürüten ilgililere, asilde aranan şartları taşımaları halinde daire başkanlığı kadrosunun ek gösterge, makam ve görev tazminatının verilip verilemeyeceği hk.(17/01/2017-305)

Belediyenizde daire başkanı kadrosuna 657 sayılı Kanunun 68/B ve 86 ncı maddeleri uyarınca vekaleten atanarak bu görevi yürüten ilgililere, asilde aranan şartları taşımaları halinde daire başkanlığı kadrosunun ek gösterge, makam ve görev tazminatının verilip verilemeyeceği hususunda görüş talep eden ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Vekalet görevi ve aylık verilmesinin şartları" başlıklı 86 ncı maddesinde; "Memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir.

Bir görevin memurlar eliyle vekaleten yürütülmesi halinde aylıksız vekalet asıldır.

...

Aynı kurumdan ayrılmalar dolayısıyla atanan vekil memurlara vekalet görevinin 3 aydan fazla devam eden süresi için, ... vekalet aylığı ödenir...

Yukarıda sayılan haller dışında, boş kadrolara ait görevler lüzum görüldüğü takdirde memurlara ücretsiz olarak vekaleten gördürülebilir. ...", 174 üncü maddesinde; "Vekalet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şarttır." ve 175 inci maddesinde; "Bir göreve vekaleten atanan memurlara vekalet edilen görevin kadro derecesinin birinci kademesinin üçte biri, açıktan atananlara ise ... üçte ikisi verilir. ...

Ancak, kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet edenlere vekalet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşımaları zorunludur. ...

Açıktan vekil olarak atananlar bu Kanunla memurlara tanınan sosyal haklardan da yararlanırlar ve bunlara ödenecek vekalet aylığının hesabına memuriyet taban aylığı da dahil edilir." hükümlerine yer verilmek suretiyle, dolu kadrolara vekalet halinde vekalet aylığının hangi şartlarda ve tutarda ödenebileceği öngörülmüşken, boş kadrolara vekalet halinde ise vekalet aylığının ödenmeyeceği ifade edilmişti.

Ancak; Anayasa Mahkemesinin, 13/10/2012 tarihli ve 28440 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5/7/2012 tarihli ve E. 2012/11, K.2012/104 sayılı kararı çerçevesinde, kurum içerisinden boş kadrolara vekaleten atanan memurlara, asilde aranan şartları taşımaları halinde vekalet görevinin 3 aydan fazla devam eden süresi için, vekalet aylığı ödenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 657 sayılı Kanunun 152 nci maddesine istinaden 17/04/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Kararın 9 uncu maddesinde; " (1) 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi uyarınca;

a) 1) Kurumlarınca bir göreve kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet ettirilenlere;

aa) Vekaletin, 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesine binaen yapılması ve bu hususun onayda belirtilmiş olması,

bb) Vekaletin, Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek karar ile atama yapılması gereken kadro veya görevler için ilgili Bakan, diğer kadro veya görevler için asili atamaya yetkili amir tarafından verilmesi,

cc) Vekillerin, genel ve ilgili özel mevzuatı uyarınca asaleten atanmada aranan tüm şartları (asaleten atanmada sınav şartı aranılan kadro veya görevler için bu sınavlara girebilme hakkının elde edilmiş olması dahil) bir arada taşımaları,

kaydıyla; vekalet ettikleri kadro veya görevler için bu Karar uyarınca öngörülen zam ve tazminatların toplam net tutarının, asli kadro veya görevleri karşılığında fiilen aldıkları zam ve tazminatların toplam net tutarından fazla olması halinde, aradaki fark; 657 sayılı Kanunun 175 inci maddesindeki oranlar dikkate alınmaksızın, vekalet görevine başlanıldığı tarihten itibaren ve vekalet görevinin fiilen yapıldığı sürece ödenir. ..." hükmüne yer verilerek, vekalet ettikleri kadro veya görevler için öngörülen zam ve tazminatların toplam net tutarının, asli kadro veya görevleri karşılığında fiilen aldıkları zam ve tazminatların toplam net tutarından fazla olması halinde, aradaki farkın vekalet görevine başlanıldığı tarihten itibaren ve vekalet görevinin fiilen yapıldığı sürece ödeneceği ifade edilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında; *"Birinci fıkra kapsamına giren personelden; kurumlarınca bir kadroya kurum içinden veya kurum dışından vekalet ettirilenlere, vekaletin 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesine istinaden yapılmış ve bu hususun onayda belirtilmiş olması, vekalet görevinin Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek karar ile atama yapılması gereken kadrolar için ilgili bakan, diğer kadrolar için asili atamaya yetkili amir tarafından verilmesi, vekalet eden personelin asaleten atanmada aranan tüm şartları (asaleten atanmada sınav şartı aranan kadrolar için bu sınavlara girebilme hakkının elde edilmiş olması dahil) taşıması kaydıyla vekalet ettikleri kadro için öngörülen ek ödemenin asli kadroları için öngörülen ek ödmeden fazla olması halinde, aradaki fark, vekalet görevine başlanıldığı tarihten itibaren ve bu görev fiilen yapıldığı sürece ödenir. Ancak, mehil müddeti, yıllık izin, mazeret izni, hastalık ve refakat izni, geçici görev, vekalet, görevden uzaklaştırma, hizmet içi eğitim, seminer ve kurs nedenleriyle görevlerinden ayrılanlara vekalet edenlere bu şekilde ödeme yapılmaz.*

Ücret ve tazminatları ek 10 uncu maddeye göre ödenenlere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı Cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlarda görev yapan personele ve bir kadroya açıktan vekil olarak atanarlara bu madde uyarınca ek ödeme yapılmaz." denilmek suretiyle de, bir kadroya vekalet ettirilenlere, vekalet ettikleri kadro için öngörülen ek ödemenin asli kadroları için öngörülen ek ödmeden fazla olması halinde aradaki farkın, vekalet görevine başlanıldığı tarihten itibaren ve bu görev fiilen yapıldığı sürece ödeneceği belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 26 ncı maddesinde; *"a) Bu Kanuna ekli IV sayılı cetvelde unvanları yazılı görevlerde bulunanlara hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda makam tazminatı ödenir. Makam tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Bu tazminattan yararlananlara ayrıca yüksek hakimlik tazminatı ödenmez..."* ifadelerine yer verilerek 657 sayılı Kanuna ekli IV sayılı cetvelde sayılan görevlerde bulunanlara makam tazminatı ödeneceği belirtilmiştir.

Nitekim, Danıştay 11. Dairesinin E: 2004/3562, K: 2006/4996 sayılı kararında; *"...Personel hukukunda kadro, kamu hizmeti yapan kurumların örgütünü, kamu personelinin örgüt içindeki görevlerini, yetki ve sorumluluklarını ve özlük haklarını gösteren ve düzenleyen bir kavramdır. Memur güvenliğinin önemli bir unsuru olan kadro kavramı kişilerden ayrılmakla birlikte, doğrudan hizmetlere bağlanmıştır. Böylece her kurumda yürütülen hizmetlerin ve hizmetleri gören personelin özlük hakları atandıkları kadrolarla belirlenmiştir. Buna göre, 657 sayılı Yasanın oluşturduğu personel rejiminde memurların görev ve yetkileri ile aylık ve ödenekleri doğrudan doğruya işgal ettikleri kadrolarla ilgili olup, bir görevin vekaleten yürütülmesi halinde ise talep edilecek mali haklar 657 sayılı Yasanın 175. maddesinde düzenlenmiştir. Öte yandan gerek anılan maddede gerekse ek 26. Maddede Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde unvanları yazılı görevleri vekaleten yürütenlere de makam tazminatı ödeneceği yolunda bir düzenleme yer almamıştır.*

Bu durumda, ... görevini vekaleten yürüten davacının yukarıda açıklanan kanun hükmü uyarınca makam ve görev tazminatına hak kazanabilmesi için makam tazminatı alınmasını gerektiren görev unvanını almış olması diğer bir deyişle kadroya asaleten atanmış bulunması gerekmekte olup, davacıya makam ve görev tazminatı ödenmemesi yolundaki işlemde mevzuata aykırılık bulunmadığından işlemin iptali ve hesaplanacak makam ve görev tazminatı tutarının tazminine hükmeden mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir. ..." denilmiştir.

Söz konusu Kararda, 657 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı Cetvelde unvanları yer alan görevleri vekaleten yürütenlere makam tazminatı ödenmeyeceği, makam tazminatı ödenebilmesi için söz konusu kadroya asaleten atanmış olma şartı arandığı belirtilmektedir.

Mezkur Kanununun 43/B maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında; *"Ek Gösterge: Bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak bu kanuna ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanır. II sayılı cetvelde yer alan unvanlarda değişiklik yapmaya ve yeni unvanlar ilave etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.*

Bu ek göstergeler, ilgililerin belirtilen sınıf ve görevlerde buldukları sürece ödemelere esas alınıp, terfi bakımından kazanılmış hak sayılmaz..." hükmüne yer verilmek suretiyle, ek göstergenin memurun yer aldığı sınıf ve görevlerde bulunduğu sürece ödeneceği ifade edilmiş olup, ek göstergenin kadroya bağlı olduğu belirtilmiştir. Dolayısı ile 657 sayılı Kanuna ekli I ve II sayılı cetvelde gösterilen ek gösterge rakamlarından faydalanılabilmesi için söz konusu kadrolara asaleten atanılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen hüküm, açıklamalar ve yargı kararları çerçevesinde; belediyenizde daire başkanlığı görevini vekaleten yürüten ilgililere,

1) 657 sayılı Kanununun 86 ve 175 inci maddesinde belirtilen şartları taşıması halinde, vekalet aylığının ödenebileceği,

2) 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Kararın 9 uncu maddesinde ve 375 sayılı KHK'nin ek 9 uncu maddesinde belirtilen şartları taşıması halinde, zam ve tazminat ile ek ödeme farklarının ödenebileceği,

3) Bu ödemeler haricinde, vekaleten yürütülen daire başkanlığı kadrosunun ek gösterge, makam ve görev tazminatının ise ödenemeyeceği, mütalaa edilmektedir.